

Eurodac – wyzwania dla ochrony danych

Posted on 2025-09-30

Eurodac to unijny system informacyjny służący do porównywania odcisków palców osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Jego funkcjonowanie ma kluczowe znaczenie dla stosowania tzw. rozporządzenia dublińskiego, które określa państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową.

System działa od 2003 r., a obecnie korzystają z niego wszystkie państwa członkowskie UE oraz Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria. Zarządzanie operacyjne sprawuje agencja eu-LISA, natomiast nadzór nad przestrzeganiem zasad ochrony danych odbywa się dwutorowo – na szczeblu krajowym przez krajowe organy ochrony danych, a na szczeblu centralnym przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD). Współpraca między tymi organami jest koordynowana w ramach Grupy ds. Koordynacji Nadzoru Eurodac (SCG Eurodac).

Ewolucja regulacji prawnych

Pierwsze przepisy dotyczące Eurodac przyjęto w 2000 r. Od tego czasu system był kilkakrotnie reformowany. Najnowsze rozporządzenie (UE) 2024/1358 zostało przyjęte przez Parlament Europejski i Radę w maju 2024 r. i zacznie obowiązywać od 12 czerwca 2026 r. (z pewnymi wyjątkami).

Nowe regulacje przewidują m.in.:

- obniżenie wieku pobierania odcisków palców do 6 lat,
- gromadzenie wizerunków twarzy,
- rejestrowanie decyzji o wydaleniu, relokacji czy powrocie,
- możliwość oznaczania osób potencjalnie stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa,
- dodatkowe dane statystyczne dotyczące osób sprowadzonych na ląd w wyniku operacji poszukiwawczo-ratowniczych.

Zmiany te budzą szczególne wyzwania w zakresie poszanowania praw podstawowych, zwłaszcza ochrony danych osób małoletnich i osób znajdujących się w sytuacjach wrażliwych.

Koordynowany nadzór nad Eurodac

SCG Eurodac, złożona z przedstawicieli krajowych organów ochrony danych i EIOD, spotyka się regularnie, aby omawiać bieżące wyzwania. Podczas ostatnich posiedzeń dyskutowano m.in. o:

- konieczności wprowadzenia wspólnego wzoru raportowania wyników krajowych kontroli,
- zasadach dostępu organów ścigania do danych Eurodac,
- problemie fałszywych trafień w systemie,
- wpływie projektowanych zmian legislacyjnych na praktykę nadzoru.

W tym okresie przyjęto również program prac obejmujący monitorowanie procesu

legislacyjnego, analizę praktyk stosowania dostępu przez organy ścigania oraz wymianę doświadczeń między organami nadzorczymi.

Wyzwania na przyszłość

Od 2026 r. nowy system Eurodac będzie stanowił jedno z głównych narzędzi unijnej polityki migracyjnej i azyłowej. Równocześnie zwiększony zakres danych, w tym biometrycznych, będzie wymagać szczególnie wnikliwego nadzoru ze strony organów ochrony danych. Kluczowe będzie zapewnienie równowagi między skutecznością działań państw w obszarze migracji a poszanowaniem praw podstawowych, w szczególności prawa do prywatności i ochrony danych osobowych.